

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA RACIBÓRZ**

z dnia 2025 r.

**w sprawie utworzenia parku kulturowego pod nazwą „Park Kulturowy Stare Miasto
w Raciborzu”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 16 i art. 17 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) po zasięgnięciu opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach, po przeprowadzeniu konsultacji społecznych zgodnie z Uchwałą Nr XXII/300/2016 Rady Miasta Racibórz z dnia 26 października 2016 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z Raciborską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 8 listopada 2016 r., poz. 5641)

**Rada Miasta Racibórz
uchwala, co następuje:**

**Rozdział 1.
Przepisy ogólne**

§ 1. 1. W celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniającego się krajobrazowo terenu z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej starego miasta Racibórz tworzy się park kulturowy pod nazwą „Park Kulturowy Stare Miasto w Raciborzu”, zwany dalej Parkiem Kulturowym.

2. Obszar Parku Kulturowego stanowi teren starego miasta z przedmieściem Bronki, teren po dawnej fabryce czekolady w rejonie ul. Czekoladowej i ul. Króla Stefana Batorego, a także teren Placu Dworcowego.

3. Granice Parku Kulturowego określa Załącznik do uchwały.

§ 2. Materialne i krajobrazowe dziedzictwo kulturowe na obszarze Parku Kulturowego chroni się poprzez sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wprowadzanie na mocy niniejszej uchwały zakazów i ograniczeń oraz sporządzenie planu ochrony Parku Kulturowego, przy czym dąży się do:

- 1) zachowywania historycznego układu urbanistycznego i obiektów zabytkowych;
- 2) odtwarzania i przywracania historycznego układu urbanistycznego, a także jego uzupełniania i wzbogacenia poprzez tworzenie nowych struktur, które będą zharmonizowane i spójne estetycznie z historycznym otoczeniem;
- 3) zapewnienia ekspozycji zabytków nieruchomych, przyrodniczych i historycznie ukształtowanych dominant;
- 4) ograniczenia niekorzystnego wpływu nośników reklamowych w postaci tablic, napisów, ogłoszeń i innych znaków na przestrzeń publiczną na terenie Parku Kulturowego.

§ 3. Na mocy niniejszej uchwały wprowadza się zakazy i ograniczenia w zakresie prowadzenia robót budowlanych, działalności przemysłowej, handlowej lub usługowej, sytuowania obiektów małej architektury, prowadzenia działań reklamowych oraz składowania i magazynowania odpadów.

§ 4. Ilekroć w uchwale jest mowa o:

- 1) reklamie, tablicy reklamowej, urządzeniu reklamowym, szyldzie - należy przez to rozumieć odpowiednio reklamę, tablicę reklamową, urządzenie reklamowe, szyld w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.);
- 2) słupie ogłoszeniowo-reklamowym - należy przez to rozumieć urządzenie w formie walca nie wyższe niż 3,20 m, służące do eksponowania plakatów, ogłoszeń, reklam i informacji;
- 3) citylighcie - należy przez to rozumieć stojącą, podświetlaną tablicę reklamową o kształcie prostokąta o wymiarach powierzchni ekspozycyjnej 120 x 180 cm i ramach w kolorze czarnym, ciemnoszarym lub ciemnobrązowym;
- 4) małym szyldzie - należy przez to rozumieć tablicę reklamową o kształcie prostokąta w układzie poziomym o maksymalnej powierzchni 0,1 m², umieszczoną obok wejścia do lokalu lub bramy, powyżej 150 cm od poziomu posadzki i poniżej górnej krawędzi otworu drzwiowego, dostosowaną do kompozycji elewacji;
- 5) szyldzie wspornikowym - należy przez to rozumieć urządzenie typu semafor, będące szyldem w formie kasetonu lub tabliczki, zawieszonym na metalowym ramieniu, które nawiązuje swoją formą do stylistyki architektonicznej danego budynku; szyld wspornikowy jest umieszczony na elewacji, prostopadle do ściany, zajmuje przestrzeń ulicy lub podwórza;
- 6) potykaczu - należy przez to rozumieć dwie tablice reklamowe o ramach w kolorze czarnym, ciemnoszarym lub ciemnobrązowym, które są ze sobą połączone górnymi krawędziami i po rozłożeniu tworzą kształt litery A; potykacz jest nie wyższy niż 1,20 m, nie jest trwale związany z podłożem i jest wystawiony przed lokal w godzinach jego otwarcia;
- 7) historycznej elewacji - należy przez to rozumieć elewacje budynków powstałych przed 1945 r.;
- 8) ogródka gastronomicznym - należy przez to rozumieć obszar w przestrzeni publicznej przy lokalu gastronomicznym wydzielony do ustawienia stolików, krzeseł i innych akcesoriów, które umożliwiają świadczenie usług o charakterze gastronomicznym;
- 9) przestrzeni publicznej - należy przez to rozumieć: drogi publiczne, place, zielenią urządzoną ogólnodostępną i ogólnie dostępne wnętrza urbanistyczne, w tym podwórza, dziedzińce, pasáže i przejścia w podcieniach budynków.

Rozdział 2.

Prowadzenie robót budowlanych

§ 5. Na terenie Parku Kulturowego zakazuje się lokalizacji anten satelitarnych, masztów telekomunikacyjnych, klimatyzatorów oraz innych urządzeń technicznych na elewacjach frontowych budynków oraz na skosach dachów nad elewacjami frontowymi.

§ 6. Na terenie Parku Kulturowego nie dopuszcza się zmian zmierzających do likwidacji różnorodności kolorystycznej elewacji budynków na ul. Długiej.

§ 7. Na terenie Parku Kulturowego zakazuje się wprowadzania na historycznych elewacjach ozdobnych detali z aluminium, materiałów drewnopodobnych, tworzyw sztucznych oraz współczesnych płytek gresowych i tynków żywicznych.

§ 8. W przypadku zmiany kolorystyki historycznej elewacji na terenie Parku Kulturowego zakazuje się stosowania innej kolorystyki niż historycznej, jeśli możliwym jest jej określenie.

§ 9. Na terenie Parku Kulturowego na historycznych elewacjach zakazuje się zmiany oryginalnej formy, kształtu i proporcji stolarki okiennej i drzwiowej.

§ 10. Na terenie Parku Kulturowego na historycznych elewacjach zakazuje się likwidacji oryginalnych detali architektonicznych.

Rozdział 3. **Prowadzenie działalności przemysłowej, handlowej lub usługowej**

§ 11. Na terenie Parku Kulturowego zakazuje się lokowania: blaszanych pawilonów handlowych, wolnostojących supermarketów, myjni samochodowych i stacji benzynowych.

§ 12. Na terenie Parku Kulturowego zakazuje się lokowania automatów, w szczególności automatów vendingowych, paczkomatów, automatycznych i wydających dźwięki urządzeń zabawowych, z wyłączeniem bankomatów.

§ 13. Na terenie Parku Kulturowego zakazuje się lokowania wolnostojących namiotów, w szczególności namiotów handlowych, wystawowych i usługowych, z wyłączeniem namiotów handlowych, wystawowych i usługowych instalowanych w ramach zorganizowanego jarmarku, wystawy, pokazu lub imprezy wyłącznie na czas trwania tego jarmarku, wystawy, pokazu lub imprezy.

§ 14. Na terenie Parku Kulturowego zakazuje się lokowania ogródków gastronomicznych, które nie spełniają następujących wymogów:

- 1) ogródek gastronomiczny musi zapewnić dostęp dla osób z niepełnosprawnością;
- 2) osłony ogródków gastronomicznych przed słońcem lub opadami atmosferycznymi nie mogą być trwale związane z gruntem i posiadać cech trwałej konstrukcji, zaleca się, żeby osłonami były parasole lub markizy;
- 3) osłony ogródków gastronomicznych przed słońcem lub opadami atmosferycznymi nie mogą być wyższe niż wysokość pierwszej kondygnacji budynku przed którym został umiejscowiony ogródek gastronomiczny;
- 4) zadaszenia lub parasole powinny być w jednolitej i jednolitej kolorystyce w obrębie ogródka gastronomicznego, w odcieniach beżu, écru oraz złamanej bieli;
- 5) zaleca się wyposażenie ogródków gastronomicznych w zieleni; zakazuje się stosowania sztucznej roślinności i sztucznej trawy;
- 6) ogrodzenia ogródków gastronomicznych mają być ażurowe w minimum 30% lub przezierne; na ogrodzeniach nie można umieszczać reklam, z zastrzeżeniem pkt 6;
- 7) znaki identyfikacji wizualnej (loga) podmiotu prowadzącego ogródek gastronomiczny lub sponsora mogą być umieszczane tylko na lambrekinach parasoli i innych zadaszeń, na meblach oraz na ogrodzeniu;
- 8) dopuszcza się ustawienie potykacza przed ogródkiem gastronomicznym, jednego dla jednego ogródka gastronomicznego; zaleca się aby potykacz należący do ogródka gastronomicznego miał indywidualny, artystyczny charakter nawiązujący do stylistyki lokalu; zakazuje się ustawiania potykaczy w formie imitującej artykuły oferowane w lokalu. Dopuszcza się ustawienie w ogródku gastronomicznym stojaka z menu.

§ 15. Na terenie Parku Kulturowego dopuszcza się organizację wydarzenia na terenach zielonych tylko jeśli nie naruszy to istniejącej zieleni wysokiej, a ewentualna zieleń niska zostanie przywrócona do stanu pierwotnego niezwłocznie po zakończeniu wydarzenia.

Rozdział 4.

Zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury

§ 16. Na terenie Parku Kulturowego zakazuje się lokowania barierek, poręczy, śmietników, ławek, stojaków na rowery, krat oraz płotków w przestrzeni publicznej w innym kolorze niż: czarnym, antracytowym, ciemnoszarym, ciemnobrązowym lub w naturalnych kolorach drewna, betonu lub kamienia.

Rozdział 5.

Działania reklamowe

§ 17. Na terenie Parku Kulturowego zakazuje się umieszczania reklam, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych, w szczególności billboardów i banerów, lawet z reklamami, rowerów reklamowych, rikszy reklamowych, wyświetlaczy LED, chorągwi, proporczyków oraz tablic z wyłączeniem:

- 1) reklam na słupach ogłoszeniowo-reklamowych;
- 2) reklam na citylightach;
- 3) reklam na potykaczach w ilości jeden przypadający na jeden lokal;
- 4) informacji kulturalnych, plakatów wystaw i wydarzeń artystycznych, repertuarów instytucji kultury, teatrów i kin oraz informacji turystycznych jako informacji sprzyjających rozwojowi i promocji kultury;
- 5) reklam w witrynach lub oknach na powierzchni nie większej niż 20% powierzchni witryny lub okna.

§ 18. Na terenie Parku Kulturowego zakazuje się montażu szyldów na elewacjach budynków w innym miejscu niż w pasie parteru, do linii gzymsu pod drugą kondygnacją budynku, jako szyldy informujące i wizytówki podmiotów, które prowadzą działalność w danym budynku, z zachowaniem następujących warunków:

- 1) szyldy powinny być opracowane w formie liter o wysokości nie większej niż 50 cm, umieszczanych bezpośrednio na ścianie budynku, bez tła, z wyłączeniem szyldów o których mowa w pkt 3, 4 i 5;
- 2) na terenie ul. Długiej, ul. Browarnej, ul. Rzeźniczej, ul. Solnej, ul. Chopina, ul. Gimnazjalnej, Placu Ofki i Rynku zakazuje się stosowania innych szyldów niż w kolorze ciemnobrązowym - RAL 8019;
- 3) dopuszcza się zachowanie istniejących na terenie Parku Kulturowego neonów rurkowych niezależnie od ich wysokości - jako szyldów o wartościach kulturowych;
- 4) dopuszcza się szyldy wspornikowe z wysięgnikiem w kolorze ciemnobrązowym, ciemnoszarym, lub czarnym;
- 5) dopuszcza się małe szyldy o ramach w kolorze ciemnobrązowym, ciemnoszarym, lub czarnym;
- 6) lokalizacja szyldów na elewacji budynku powinna być uporządkowana: jeżeli na elewacji budynku jest więcej szyldów to powinny one być uporządkowane według jednej osi - linii horyzontalnej lub wertykalnej;
- 7) dla jednego podmiotu prowadzącego działalność w danym lokalu dopuszcza się łącznie trzy szyldy: jeden szyld w formie napisu na elewacji, o którym mowa w pkt 1, 2 i 3, jeden w formie

szyldu wspornikowego, o którym mowa w pkt 4 oraz jeden mały szyld, o którym mowa w pkt. 5;

- 8) zakazuje się montażu szyldów w sposób zasłaniający lub uszkadzający detale architektoniczne na elewacji budynku;
- 9) przepisy o szyldach nie dotyczą organów administracji publicznej, urzędów i innych podmiotów w zakresie, w którym ich szyldy są uregulowane odrębnymi przepisami.

Rozdział 6.

Zasady składowania i magazynowania odpadów

§ 19. 1. W trosce o wartość krajobrazową i estetyczną na obszarze Parku Kulturowego zakazuje się składowania odpadów w kontenerach na przestrzeni publicznej Rynku oraz na deptaku ul. Długiej. W przestrzeni publicznej Rynku i deptaku ul. Długiej ogranicza się składowanie odpadów do składowania wyłącznie w małych pojemnikach na odpady.

§ 20. Na terenie Parku Kulturowego zakazuje się lokowania wysypisk śmieci i miejsc magazynowania odpadów.

Rozdział 7.

Przepisy końcowe

§ 21. Właściciele, zarządcy oraz użytkownicy nieruchomości położonych na terenie Parku Kulturowego zobowiązani są do dostosowania się do przepisów rozdziału 5 niniejszej uchwały w terminie 20 miesięcy od daty jej wejścia w życie.

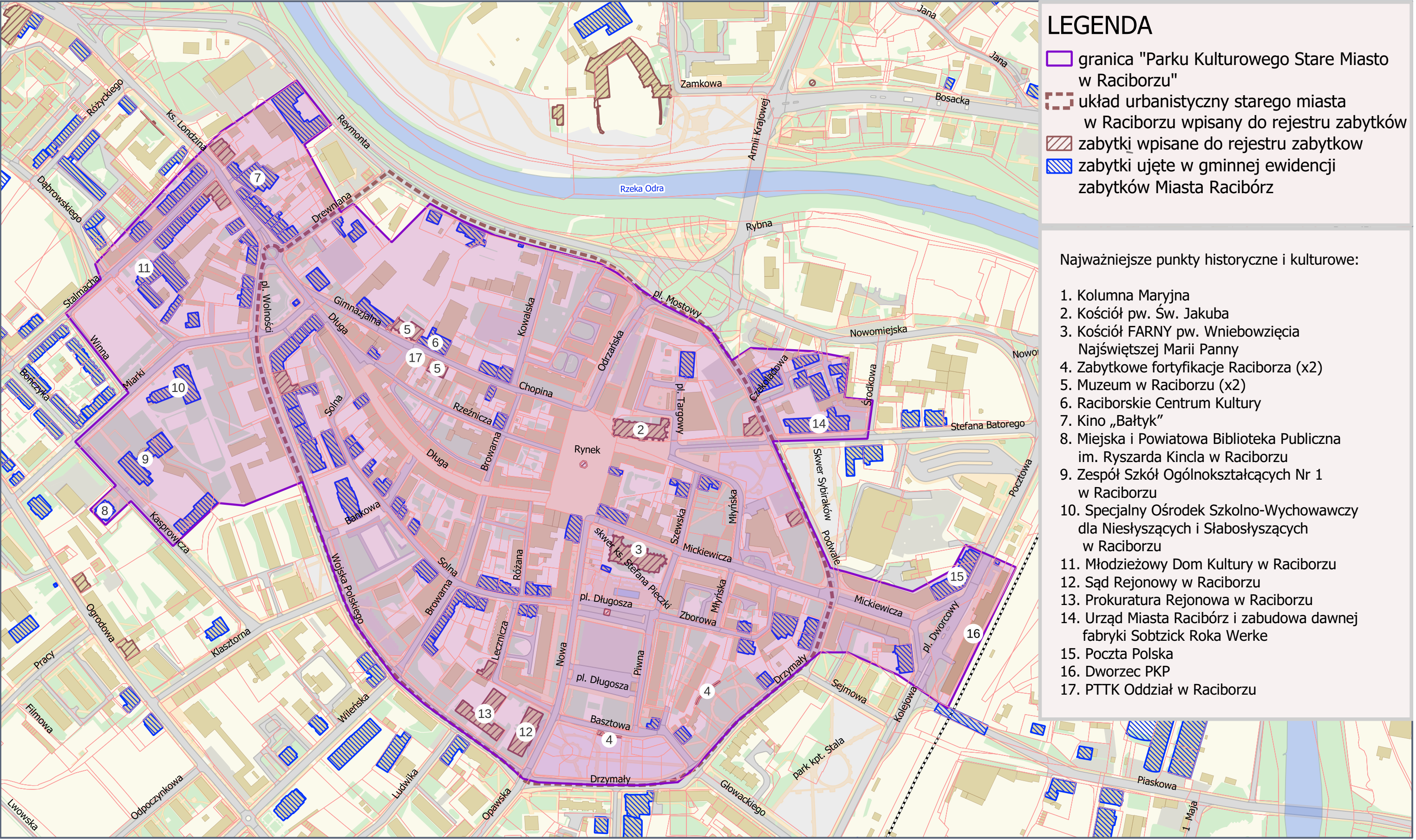
§ 22. Uzyskane przed wejściem w życie niniejszej uchwały pozwolenia na budowę, przebudowę, remonty i rozbiórkę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 418), a także pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) nie tracą mocy.

§ 23. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Racibórz.

§ 24. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

PARK KULTUROWY STARE MIASTO W RACIBORZU

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Racibórz
z dnia 2025 r.
Skala:
1:4 000

LEGENDA

- granica "Parku Kulturowego Stare Miasto w Raciborzu"
- układ urbanistyczny starego miasta w Raciborzu wpisany do rejestru zabytków
- zabytki wpisane do rejestru zabytków
- zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków Miasta Racibórz

Najważniejsze punkty historyczne i kulturowe:

1. Kolumna Maryjna
2. Kościół pw. Św. Jakuba
3. Kościół FARNY pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny
4. Zabytkowe fortyfikacje Raciborza (x2)
5. Muzeum w Raciborzu (x2)
6. Raciborskie Centrum Kultury
7. Kino „Bałtyk”
8. Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Ryszarda Kincla w Raciborzu
9. Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Raciborzu
10. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Niesłyszących i Słabosłyszących w Raciborzu
11. Młodzieżowy Dom Kultury w Raciborzu
12. Sąd Rejonowy w Raciborzu
13. Prokuratura Rejonowa w Raciborzu
14. Urząd Miasta Racibórz i zabudowa dawnej fabryki Sobotzick Roka Werke
15. Poczta Polska
16. Dworzec PKP
17. PTTK Oddział w Raciborzu

Uzasadnienie

Po dokonanej analizie zachowanego dziedzictwa materialnego na terenie starego miasta w Raciborzu i historycznego przedmieścia Bronki uznano za zasadne objęcie ochroną jaką jest utworzenie parku kulturowego obszaru średniowiecznego założenia miasta Racibórz wraz z przedmieściem Bronki, Placem Dworcowym i terenami przyległymi jak na mapie, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały. Teren ten wyróżnia się kulturowo i krajobrazowo poprzez liczne nawarstwienia historyczne i urbanistyczne powstające od początku XIII w., kiedy to zostało założone miasto Racibórz. Zachowały się na tym obszarze zabytki budownictwa średniowiecznego takie jak gotyckie świątynie, mury obronne, renesansowa baszta więzienna, barokowe, kamienne rzeźby, okazałe gmachy sądów z początku i z końca XIX w., eklektyczne kamienice z końca XIX w., budynek dawnej fabryki czekolady wraz z osiedlem robotniczym, modernistyczne założenie osiedla przy ul. Karola Miarki i ul. ks. Norberta Bończyka, budynki szkół z pocz. XX w. a także odbudowane w latach 50. XX w., po zniszczeniach w 1945 r. kamienice przy Rynku i ul. Długiej, wraz z umieszczonymi na elewacjach mozaikami epoki PRL.

Prace na utworzeniem parku kulturowego przeprowadzono na podstawie Uchwały Nr XIII/207/2019 Rady Miasta Racibórz z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie podjęcia prac nad utworzeniem w Mieście Racibórz parku kulturowego pod nazwą „Park Kulturowy Stare Miasto w Raciborzu”. Po zebraniu wniosków do tworzonego parku kulturowego i po przeprowadzeniu konsultacji społecznych oraz po zasięgnięciu opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, która została przekazana pismem z dnia 14 maja 2025 r. został wypracowany obszar, który ma zostać objęty ochroną jaką jest park kulturowy a także zakazy i ograniczenia, które mają obowiązywać na tym terenie i dotyczyć prowadzenia robót budowlanych, działalności przemysłowej, handlowej lub usługowej, sytuowania obiektów małej architektury oraz działań reklamowych. Zasady i ograniczenia te wprowadza się w celu ochrony materialnego i krajobrazowego dziedzictwa kulturowego na wskazanym obszarze.

Zatem w tym stanie faktycznym i prawnym przyjęcie uchwały jest celowe i uzasadnione